

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE MARGARETY KRPCOVÉ
Poetická imaginace anglikánské spirituality ve vybraných dílech metafyzických básníků 17. století

Diplomová práce Margarety Krpcové je ukázkovým příkladem výborně zvoleného tématu, který je dostatečně úzce vymezený a současně otevřený a přístupný širším souvislostem a novým, autorsky původním výkladům a interpretacím. Navíc jde o téma, které je u nás dosud nezpracované a neprobádané. Všechny tyto klady vyplývající z prvotní šťastné volby nicméně autorka ve své práci dále vrchovatě zúročuje a dokáže z něj vytěžit maximum, jemuž nejenže není takřka co vytknout, ale ke kterému navíc nelze v podstatě nic relevantního přidat ani doplnit.

Práce má vynikající koncepci a propracovanou strukturu, jež v zásadě postupuje obecného ke konkrétnímu, od širokých kulturně-historických souvislostí až k modelové analýze jedné konkrétní, reprezentativně zvolené básně. Díky tomu je autorčin výklad velice čtivý a srozumitelný, což je umocněno i bezchybnou, (v kontextu většiny diplomových prací) až výjimečně kultivovanou stylistikou a formulační schopností. To je o to cennější, že autorka vychází především z velkého množství prostudovaných anglických, primárních i sekundárních zdrojů, jež velice vhodně kombinuje a dospívá tak k velice plastickému, detailně prokreslenému a přitom v širokých souvislostech uchopenému obrazu anglikánské spirituality v dílech vybraných metafyzických básníků. Zvláště je však třeba vyzdvihnout interpretační část její práce, v níž autorka prokazuje mimořádnou duchovní senzitivitu, myšlenkovou invenci a tvůrčí splynutí se zvoleným tématem. Osobní angažovanost a zaujetí je nicméně patrné z celé práce.

Autorka vychází z dostatečného množství relevantní a navíc především zahraniční literatury, nicméně může překvapit absence v češtině vydané antologie s názvem *Angličtí metafyzičtí básníci* (2001) v překladu Zdeňka Hrona. Podobně je v češtině k dispozici několik obsáhlých, kvalitně zpracovaných dějin anglické literatury (např. *Dějiny anglické literatury I-II* od H. Craiga a kol. i několika novějších), které by byly autorce zcela jistě přínosem. Zejména v jejím důrazu na teologickou a filosofickou relevanci a rehabilitaci básnického, metaforického jazyka by ji zcela jistě dále inspirovala slavná kniha G. Lakoffa a M. Johnsona *Metafory, kterými žijeme*.

Z formálního hlediska bych vytknul snad pouze nedůsledné rozlišování citací a parafrází v poznámkách pod čarou. V odkazech na některé parafrázované zdroje autorka zavedenou zkratku „srov.“ používá, v jiných nikoli, a nezdá se, že by v tom byla nějaká logika či metodický záměr. Doporučoval bych prostřednictvím této či jiných zkratk („viz“...) důsledné rozlišování obou typů zacházení s prameny, tak jako to ostatně formuluje fakultní metodická příručka (s. 30).

Z obsahového hlediska mě zarazila autorčina úvodní interpretace současné snahy odkrýt, pojmenovat a případně potrestat po dlouhou dobu ukryvané prohřešky v církevních strukturách jako jakési záměrně vyvolávané mediální mlhy, která má zakrýt všechny mnohem horší špatnosti současné civilizace, o něž by nám dle autorky mělo jít především (s. 6-7). Pokud bych měl uplatnit to, co autorka oceňuje v anglikánské spiritualitě, pak mezi církevním společenstvím a každodenním životem by neměla existovat jasně stanovitelná a nepřekročitelná hranice mezi čímsi z podstaty ideálním a čímsi z podstaty pokaženým. Tudíž nevidím důvod, proč před oprávněnou kritikou chránit jedno a naopak setrvale kritizovat druhé. Jedno je do značné míry odrazem druhého. Jak má současný životní styl spět k jakékoli nápravě, pokud duchovní společenství, které by mu mělo být příkladem a mnohdy záchrannou sítí, vykazuje mnohdy stejné nebo dokonce ještě těžší a závažnější znaky úpadku? Pokud tedy chce autorka odkrývat a napravovat krizové jevy v současné společnosti, pak

by neměla šetřit nikoho a do této spravedlivé kritiky důsledně zahrnovat i negativní aspekty náboženských institucí a organizací. Skrze jedno současně napravovat druhé a naopak. Toto však není vlastním cílem ani tématem předkládané práce, proto tuto svoji námitku nepovažuji za nutný výchozí bod případné diskuze.

Za plodné téma k diskuzi považuji spíše otázku, které se autorka na několik místech letmo dotýká, ale jejíž důkladné zodpovězení by samozřejmě bylo tématem pro samostatnou práci - anglikánská spiritualita se, jak na několika místech uvádí, projevuje též v pozdějších dílech anglických romantiků, především S. T. Coleridge a W. Wordswortha (k tomu bych dodal, že přeneseně možná též u amerických transcendentalistů jako byl R. W. Emerson a další). Zajímalo by mě, jakým procesem se z anglických metafyzických básníků zakotvených v anglikánské duchovní tradici v průběhu dvou století stávají typičtí představitelé romantismu navazující na tutéž tradici, neboli jaké aspekty či akcenty se podle autorky v romantismu ztrácí nebo naopak přidávají k tomuto specificky anglickému literárně-duchovnímu dědictví.

V každém případě považuji předkládanou práci za mimořádně zdařilou a jsem toho názoru, že ve svém dalším případném rozpracování by dobře obstála též jako práce disertační. Doporučuji proto diplomovou práci Margarety Krpcové k obhájení a navrhuji známku **výborně**.

V Českých Budějovicích
13.5. 2011

PhDr. Vít Erban, Ph.D.
Katedra filosofie a religionistiky TF JU
v Českých Budějovicích